

Համար օտար կուսակցութեանց բերտ ու խիստ թերափնեբեր: Չունինք յաջողութիւն եւ երբեք պիտի չունենանք, մինչեւ որ գիտակից ըլլանք այն մեծ պատասխանատուութեան որ պիտի ճնշէ ու ճմլէ զմեզ, եթէ ամենայն շնարարաւոր միջոցներով չընենք հայ միութիւն մը յառաջ բերելու, հայ ազգութեան զօգեմը ամրապնդելով, հայու դարաւոր նեցուկն ու պաշտպանը՝ իւր կրօնատէր նկարագիրը պահել ջանալով: Եթէ խժդժական դարերու մէջ հայը միութարեւոյցաւ, զօրացաւ, գիտացաւ իւր այս նկարագրով, ոճիր եւ դաւաճանութիւն՝ զրկել զինքը

այս «պապենական» ժառանգութենէն, մոլի եւ սուտանուն վարդապետութեանց ետեւէն ի քարշ տանիլ ուզելով զինքը: Վատ եւ այն ձեռքը, որ կը քակէ հայուն այս բոլոր, խոստանալով անոր սկիզբօք վանդակներ, որովք շատ անգամ խաւարտինք բանտեր են եւ վատ եւ այն հայր, որ ազատ թոյլ էր մտացածին ու աննախադաս պաճառներէն կաշկանդել ուզէ զինքը՝ փոխանակ ՀԱՅԹԵՐԵԱՆ մեծ անուան՝ փոքրիկ կուսակցական գառազըն մէջ:

ԹԱՅՈՂԻՆ ՎԱՆԱՆԴԱՅԻ

Ս Ա Ց Ե Ն Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

Վ Ա Ր Ք Ա Բ Ե Ր Կ Ի Ո Ս Ի Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

(Հարսնահոթիւն)

Թ. Եւ սակաւ աւուրս անցանէր, որ ոչ առնոյր ընդ իւր երիցունս եւ սարկաւագունս, ընդ որս եւ զայլ եղբարս, եւ զնայն նստէր ի տեղին յոր սովոր էր, եւ որպէս յուսմբէ քաղցրահամ աղբիւրէ զվարդապետութեան քաղցր հոտանն բոխէր ի բերանոյ:

- Ի յայս մատեաւ ի ձեռն այլոց ոմն կին յերեւելեաց, ի բաց օտուցեալ ունելով
 5 զայն, անուռ Փոթիճեալ, մայր Եւքսինիանոսի Պօպլիոսի: Դակ նա էր կարգեալ յինքնակալէն զառաջին պատիւ ունել զքաղաքին Պօպլիոս. արդ ձեռն զնեղոյ պէտս ունելով որպէս ասացաք մայրն իւր, իբրեւ մեծն Արեւիկոս նստեալ վարդապետէր եւ նա տեղեկանայր, փութով ընթացաւ առ նա եւ կայաւ զտոյն նորա, եւ աղայէր բազմապէս եւ ասէր. Գիծա յիս յաղախինս քո, ով այր պատուական եւ սիրելի միայնոյ
 10 ճշմարտին աստուծոյ, եւ տուր ինձ դարձեալ զայն իմ եւ տեսանել յարդարեա զիս զմեծ ստեղծուածս Աստուծոյ՝ զքաղցրութիւն արեւուն, այսպէս ունել թշուառարար անտես լեալ. միսթարեա զնեղութիւնս իմ, խոնարհեաց յերեւելութիւն մեծութեանս իմոյ. որ եւ զորդին իմ զՊօպլիոս զմեծամեծ կարաւոն ի քաղաքս, ես եւ զնա ոչ տեսանեմ. լաւազոյն էր ինձ ի յետին աղքատութեան կալ եւ միայն աչա ունել:
 15 Վասն այտորիկ աղաչեմ զմարդասէր անձն քո, եւ յամենայնի պաղատիմ, եւ աղախին քեզ թշուառականս լինիցիմ. բաց զայս իմ, զի ունիս համարձակութիւն առ միայն ճշմարտին աստուած մարթել վերստին զնեղ զտեսութիւն սոցա:

Ժ. Իսկ սուրբն ասէ. Թէպէտ եւ ես մեղաւոր եմ, ով կին, այլ եւ ողորմութեան մանաւանդ կարաւտ առ ի զարարարին մարդասիրութիւն ի յիս վերահամեմէ: Դակ

Թ. 1. Ե. Արդ յետ աւուրց ինչ առեալ զերիցունս եւ զօրկաւագունս եւ զայլ եղբայրութիւնն, երթայր եւ նստէր... — 2. Իսկ ուրեք ահառն, — ի վրայ երեք կէտ գրուած՝ անշուշտ ինչան ջնջման: — 6. Ե. արդ որպէս ասացաք, զմեռանէ կալեալ (ԴԵՐՈՅԱՆՅՈՒՄ) ասեալ մայրն նորա: — 11. Ե. եւ մի անտես առնեց ին, որ այսպէս թշուառականն եմ, — 13. Ե. է իմ որդի մի Պօպլիոս, որ մեծամեծ կարող է առ կայսեր եւ ի քաղաքս... — 14. Ե. կը յաւելու հոս. ես իմ եւ մեծութիւնք բաղձմբ եւ պէսպէսք, ծառայք, կարասք եւ ինչք, այլ լաւագոյն... զոյգ փոփոխութեամբ:
 Ժ. 2. Ե. եւ կանխալ եմ զմարդասիրութենէն բարեբարին. ἀναρτάω, կախուիլ, յոյս

Թէ յոր եւ յուսացայ եւ դու հաւատաս յԱստուածն, զաւրաւոր է նմա ամենայն ապաքէն իսկ որպէս ի ծնէ կուրին եւ քեզ զտեսանելն շնորհեցէ, իսկ կինն ասէ.
5 Հաւատամ ի Ճշմարիտ Տէրն Արիստոս, եւ հաւատալով զինոյ աչաց շաւշափեսցեմ զղանկալն սոցա շնորհեալ զլոյս: Զայս ոչ միայն սոսկ բանիւ ձայնէր, այլ եւ արտասուաց աղբիւրաւ. արդ զԹացեալ ի վերայ այսոցիկ սուրբն, եւ յերկինս նայեցաւ եւ ասէ.

Որ յերկինսգ եւ էապէս Ճշմարիտ լոյսդ Յիսուս Արիստոս, արժանի արա զալ եւ բանալ զայս սորա: Ապա զարձաւ եւ շաւշափեսաց զանն նորա եւ ասէ. Փրիժեւի, Թէ
10 Ճշմարտապէս հաւատաս ի Արիստոս բացջիւր իսկոյն: Այսպէս ասաց եւ առժամայն ելոյծ զկուրութիւն աչաց նորա հաւատն զոր առ Արիստոս Ճշմարիտ եցոյց: Զի ի մարմնական աշխոյս բանալն յայտնեաց եւ զհոգւոյն լուսաւորեալ զայս փոյթ եւ մտերիմ վասն պարգեւացն ծանուցաւ, եւ ասէ. Գոհանամ զքէն Տէր, զի երկարի շնորհեցեր լոյս ինձ զի տեսանելով աչաց այսմ մարմնոյ, Բազում առաւել բացեր զսրտի իմոյ անն. ուստի հարկ
15 է ինձ զգաւթեանն բարբառել, զի փրկեցեր զայս իմ յարտասուաց, զոտս իմ ի զայթադութենէ. զի Ճշմարտապէս փրկեցեր ի խթանէ ոչ իւրիք նուազ մարմնականիւ եւ զհոգւոյս գնացս: Անգանաւ եւ ջերմ տենչումն առեալ առ Արիստոս եւ բնաւ ի պատուիրանն նորա լինելով ասէր. Ահաւասիկ, հայր, ի սուրբն հայելով ուխտեմ քեզ առ բազում վայելեք զայս ուխտ զկէս ընկից իմոց տալ կարաւանելոց, այնուհետեւ մաւտակայ ամբոխն ընդ նոր
20 սքանչելին զարհուրեալք վերագտէին. Մեծ եւ դու Աստուած, եւ այսպիսի հաւատք քրիստոնէից, վասն զի եւ մեծամեծ ընդունին իսկապէս զշնորհս ի կոչել զանունն քո:

Զայս իսկ աստուածայինն Աբերկիոս ասէր. Ահա կին դու ծանեար որպէս Տէրն իմ փոխադրութիւն պատուասիրէ որոց յուսան ի նա. արդ երթ խաղաղութեամբ քեզ ինքեան զգուշանալով, եւ նմա զպատշաճն զոհութիւն բացատարով:

25 Զայս իմն ասաց եւ նա առ ժամն ի բաց գնաց, եւ զարձեալ վերստին եկն եւ ըստ բազմաց զպաշտաւնն իւր ունելով եւ ոչ բնաւ զինի այսմիկ ի բաց մեկնէր: Ապա դարձեալ ձեռն արկանէր Աբերկիոս զամբարական վարդապետութենէն:

ԺԱ. Իսկ սքանչելիքն ի բազում կողմանս կնոջն Փռիգելայի տուեալ լինէր: Գան առ նա երեք արք Ծերք կուրացեալք դիմաւք եւ նոքա հաւատամք ասեն եւ մեք ի
30 Յիսուս զոր քարոզես դու. երեւեսցի եւ այժմ ի մեզ զթուութիւն քո. ցոյց, ո՛վ սքանչելի այր, եւ ի մեզ զայս որպէս երբեմն ի Փռիգելայ: Իսկ սուրբն ասէ. Թէ հաւատք ձեր առ Ճշմարիտ Աստուածն Ճշմարիտ է, եղիցի որպէս ասէքդ ընդ իմանալն սրտիցդ տեսանել եւ սչացդ ինքն. զայս ասացեալ եւ զայս ի վեր համբարձեալ ասէր.

Տէր մեր Յիսուս Արիստոս, աղաչեմ զքեզ տեսցեն եւ սոքա զոյս վերագիրտութեան
35 քո, եւ զմութս որ կայ ի վերայ սոցա բաց եւ տեսցեն զՃշմարիտ առաւաւատդ Տէր:

գնել եւն, կարգադատե է αν-αρθω, վերա-համեմել: — 3. Թ. կարդէ եւ նա ամենեւին, որպէս ի ծնէ կուրին եւ քեզ շնորհէլ զտեսանել: — 5-6. Թ. եւ դու շաւշափեալ զայս իմ շնորհես սոցա զղանկալն լոյսն: — 7-10. Թ. նոյնիմաստ միայն: — 11. Թ. իբրեւ զայս այսպէս ասաց, լուծաւ կուրութիւն նորա եւ հաւատքն որ առ քրիստոս, Ճշմարիտ ցուցան: — 13. Թ. այլ եւ ծանեթ պարգեւացն ցուցաւ, իբրեւ ասացն... — 15. Թ. քանզի տեսանելով աչացս այսոցիկ մարմնոյ՝ բազում առաւել բացեր զաչս սրտիս: — 17. Թ. զի Ճշմարտապէս փրկեցեր ի զայթակելոյ (προσχυρω, 1. հարկանել, խեթկել, 2. սխալ քայլ առնուլ, գայթակղել) ոչ միայն գնացում, այլ եւ զհոգւոյ գնացս: — 20. 2. հաւատիւ: — 23. Թ. Առ այս: — 24. Թ. որպէս Տէրն իմ հատուցանէ (δ εἶπα, հատուցանել, փոխանակել) առատաւոր (φιλότιμος, պատուաւոր, այլ եւ՝ սիրով, առատաւոր): — Բացդուրով — απο-διδουσα, — 27. Թ. եւ առ նա բազում երկեղածութիւն ունէր:

ԺԲ. 1. 8-տ-ւ լիւր = διαδιδωμι, 1. ձեռքէ ձեռք տալ. 2. հաշակել, տարածել, — 7. վեր-դիտ-իւն = επιγνώσις. — 8. Առ-ս-ս-ս = αὐγῇ, լոյս:

Այսպես աղաւթելով եւ ահա ի տեղին յորում կային՝ ի վերստ փայլատակեաց լոյս մեծ, եւ ամենեքեան անկեալ յերկիր եւ ընդ պանծին տեսութիւնն Հիացեալք, բայց լոյսն ոչ իբր յարեղակնէ եւ ի փայլատականց եկեալ, այլ նորագոյն այլ եւս որպէս ստեփանի եւ անսփոր:

40 Այնուհետեւ կային անխոտորելի ամենեքեան ի վայր անկեալք ի ստոր, եւ լոյսն այն
բաղում զդէմն նոցին հարեալ վերառեսանել արար զնոսա առ ժամայն, եւ զլոյս արեւ-
գականս զայս զքաղցր եւ զիրիւի մարդկան տեսանել կարողացան: Դսկ զնոցա իրեւ
այսպէս ողջ ունելով զայնս ետես, հարցանէր. Զի՞նչ էր երեւեայն ձեզ, եւ զի՞նչ նախաւ
տեսանէիք: Ասէն ծերքն. Տեսաք իմն զտեսիլ անձառ. պաշտառութեան զեղոյ, եւ երիտաւ-
45 սարդ մի երեւեցաւ մեզ եւ առաց այրոջ փայլականձեւ մանկանց մերձիլ ի յայս մեր:

Ճայտ լուեալ Արեւիկոսի եւ զշնորհս պրանելիացն Աստուծոյ խոստովանելի՝ եւ այնպիսաց զվարդապետութիւնն. եւ ըստ սովորութեան ի զալ ժամուն եկն վերստին ընդ իւրացոյն զիններորդ ժամուն աւրհնութիւնան տալ. զի յայս էր սովորեալ, իբրու թէ ըստ վարկապրաւ. զի եւ առ կատարած աւաւրն առնել զմարմնոյն բան. այսինքն գոյզն ինչ հացի հաղորդիչ և

ԺԲ. Ինմանեկ այսուհետեւ լինելով՝ արանչելեացն՝ ընդ ամենայն շուրջ՝ գտառաւան հնչէր, զբազումն էր տեսանել առ այլոն զի խոնեալ գային. եւ յանուն չոր եւ Որդւոյ եւ սուրբ հոգւոյն մկրտէին: Զայիքանիս Ծանուցեալ Եւթիմիանոս որ ըստ մաւրն իւր եղեւ, եւ Թէ որպէս ձեռամբ այլոց մատուցաւ առ սուրբն, եւ որպէս կուրացեալ տէնէր զայս եւ բացաւ, հաւաստի զամենայն տեղեկացեալ ի մաւրէն, զայ առ սուրբն, ողջունէր եւ ասէր.

5 9. զԷնզ տեսանել ես Հայր քաղցրութեամբ ի պիտոյց Հայեցեալ. եւ ոչ տակաւ մանն տամ
քեզ ի գոյից խոց, որով այսպիսի շնորհս սկսար ինձ մայրն իմ: Բանզի ընդ այլնս զոր
պարգեւեաց քեզ Աստուած, եւ վեհագոյն պիտոյց ընչից ետ քեզ, զԷ՛նչ ապա պարգեւաքս
այս մերձեցի ըստ բանի, այլ զԷ՛նչ քան թէ վերագրել քեզ զշնորհս գոհութեան առ ի
մէջ: Զայս ասացեալ եւ կալաւ զտախց սրբոյն, իսկ նա կալեալ զնա ջըռզի, ասէ. Ինձ եւ ոչ
10 մի ինչ պիտոյ է, ծանիր, ով քաջդ, առ ի քէն, կամ որպէս այսպէս հանձարեղ, որ հաւա-
տարիմ յանհաւատութենէ ազգաց, եւ յամպարտութեան պաշտամանց փոփոխեալք ի
գիտութիւն եկեալք ճշմարտութեանց. խորհիմ քեզ հաւատացեալ անանկ լինել,
մանաւանդ քան անհաւատ ընչից եւ երեւելի:

ԺԳ. Եւ Եւքսինիանոս ասէ. Ոչ ապա, ով քահանայական գլուխ, եթէ սակս ախորժանաց խնդրել է մեզ վասն այսմիկ, քանզի բազում անգամ լուայ մերձ նստելով մարտ իմոյ

11. 8. այլ անձեռնին (άλλως, Թարգմանուած այլ եւս որպէս, փոխ՝ բարբարփին) էոր թէ եւ քրտնչել եւ անսորբոյ — 13. Անիտորբիւ ՝ ἀκλινοῖς, անշարժ, անհաղայ: — 14. Վերգրեանել — ἀναβλέψω. — 17. 6. Զինչ գաւաղին տեսանէր: — 17—18. 6. Միս ասաց. զ՛եք ո՞նէ անի, որոյ տեսիրն անձուս էր եւ անսպաղծաւ. իսկ միսն. երեւցաւ ինձ երբոսասարգ մի եւ երբորգն. մանավ մի, ասե՛, չոչապացոյց զայս իմ: — 19. Աշխիւս — διαλλάω = բնչհատել, հանգուցանել: — 20—23. 6. եւ յայնոցիկ, որ մօտ կային, առեալ զերեսն՝ զարհաւ ի առեւ. եւ հանուել ի զլուսն զբնութիւնս իններորդ ժաման — ջանիպ այսպէս տակրութիւն էր նմա, իբրեւ լազարացորայի ինն եւ ի կատարածի աւուրն առնել եւ զմարմնոյ իրս — սակաւիկ ինչ առ ի զայցէս:

ծԲՐ. 3. Ե. Յայնմ ժամանակի բերեալ ծանեալ Եւքսթինիանոս որ ինչ եղև ընդ մայրն, թէ որպէս ի ձեռն ալլից մատուցեալմ մերեանս առ ուսերն, եւ թէ որպէս... — 2. Եւստիանոսն հոռի վարք ընդն ի մականալմ — 6. Ե. Եթէ գիտեի, առեւ, Հայրք, իմեռեալ ուրախութեամբ ընդունելոց իցեա ինչ՝ ոչ ազկա մասն ընդց իմաց զիս զիս ալլից էր, թափախեալ զի ի մայրն իմ մայրաբն շնորհս արարեալ (ստորջալ, սկսիլ, ընել)։ Թարգմանիչը բառ առ բառ թարգմանեալ էր — 9. Ե. Զիսն այլ ինչ զիս ընդ վարքեալսն արարեալ Հասուսցոյք (մբեւթալ, վարդացեալսն է օրթալ, մտենալ, շարժեալ) արեւմտեան (χατά λόγον),

ժԳ. 1. 2. Եւ իշխանս — 6. Եւ Ե. ասե. ոչ ապա, ոչ նուիրական (իւրձ) գրութի,

իրբեւ ի քէն ուսեալ՝ այժմ դաստուած մարտախրատչոյն եւ բարիք այժմ իսկ ահաւոր լինել եւ արդար, եւ ոմանց որպէս յոյժ քարի բարեաց հասուցանել, եւ ոմանց ոյք անիւ-
 5 լաւք գանել եւ տանջել, թէպէտ այնուհետեւ ի սիրոյ իմն կամ ի բարեգործութենէ, եւ զհասուցումն կամ տանջանս իսկ եւ զտանջելն ի պատկոյն, զհարգ ե զնոյն ինքն բարի լինել եւ նորաք մակածեալ զտանջանս:

Զի, ասէր մեծն Աբրահիմ, ըստ արժանի իւրաքանչիւրոյն պահելով, զոմանս զբարիս գործելով, իբրեւ յնութեամբ բարի գործ եւ բարի դործէ. և ոմանց զբար վարելով, որպէս
 10 թէ զամենայն առնող, տանջէ, ոչ ումք զգիտութիւն իւր զոր մեք գործեմք, եւ միայն իսկ զմտաւ առնումք բացափախելով. վասն զի ինքն է եւ խորոց մտաց քննիչ հաւաստի փորձելով զսիրտս եւ զերկիւմունս գարով մինչեւ ցորշումն շնչոյ եւ անձին յաւուրածոց եւ անդամոց, դատաւոր է մտաց եւ խորհրդոց սրտից:

Իսկ Եւքարիստոս ասէ. Զայս ուղիղ արձակեցիր, սակայն զայն ևս, թէ զորս բարիք են
 15 աստուած զուարճանա, ընդէր ի սկզբանս ոչ այսպէս ապար զմարտն իբրեւ թէ զբարին գործել կարացել լինել եւ զբարն զգործել մարթացել, զի այնպէս զոմէ ըստ մտաց նմա գործէր եւ անկիրք յամենայն տանջանաց լինէր:

Եւ սուրբն ասէ. Եւ զսա յոյժ այցելութեանց, եւ յամենայնի զբարիս մեր կամեալն զի թէ ոչ զբար գործել զաւելն ունէաք, գոնէ եւ ոչ ի բարեաց գործելոյն շահեաք. եւ
 20 ոչ զովութեան յոյցացանէ ապաքնէ, եւ ոչ ասումք ինչ արժանի էաք, վասն զի յայժմամ ոչ առ ի մերոց յաւարտութեանց լինէր գործեալն, այլ առ ի բնութենէ իրացն; զի որ զբար ասեն զի զաւելն այնպէս ոչ գործելովն զովելն այլ գործելն կարելն. զոր ի բաց դնելով վասն առ բարին ըղձութեան. եւ քանզի երկաքանչիւրն առ ի մէջ եթէ բարի լինել արտօծեմք եւ թէ չարս զի թէ կամիք, ասէ, աստաւածք լինել զինչ զհաճոյութեան
 25 պատճառն բաժանես եւ ի բաց արկանես զպատճառս պատկացն:

Առ այսորիկ ասէ Եւքարիստոս. ստուգիւ լրացուցանես զեւ զմարտ ինքնաւորն լինել եւ ինքնիշխան եւ զուտ կամաց գաց առ մեզանչել: Զայսպիսի՝ առ միմեանս ընդդէմ նկա-
 տեալ նոցին, կամեմ ի զարձեալ դուրս տանել ի յոյժ զինդրելին: Եւ յարուցեալ առ
 30 ժամայն յաստուածայինն՝ Աբրահիմ. ողջունեաց զառաջակա ժողովն, եւ ասաբհնեաց եւ հանդերձ Եւքարիստոսի. ասաբհեաց:

Եթէ արտօծել է, ինդրել արժան իցէ վասն այսր: — 5. 3. Արդ եթէ ի սիրոյ իցէ բարե-
 գործութիւնս եւ հասուցումն, իսկ պատիժքն եւ տանջանքն յատեղոյն, զիարդ մարթ իցէ
 նմա եւ բարի լինել եւ արդար պատիժս հասուցանել է պարտեմն յեքստի. — 8—14. Եւ
 Եւքարի, ասէ մեծն Ա. իւրաքանչիւր ըստ արժանեաց հասուցանէ (սυντρίβω, պահել,
 պահպանել, նաեւ միկուն բան մը պահել, հասուցանել); որոց դարբն գործեն, քանզի
 բնութեամբ բարի է, բարեգործ է, եւ որոց զբար ասենն՝ զի զամենայն արդարութեամբ
 գործէ, պատժէ. քանզի ոչինչ յայնցանէ, զոր գործեմք եւ զմտա իսկ անեմք, փախել ի
 նորս գիտութենէ. քանզի ինքն քննիչ է խորոց մտաց, քննէ զսիրտս եւ զերկիւմունս. ան-
 ցանէ մինչեւ ցորշումն շնչոյ (ψυχή) եւ թգւոյ (πνεύμα), եւ յորից եւ ուղղոյ (μυστός, ու-
 ղիչ կարգադրած՝ μέλος, անդամ). համա. եբր. Կ. 12. — 13. Ալ-իշեյէր, քիլաւ, լու-
 ծէլ, մեղին. — 14—17. Եւքարիստոս ընդ բարիս ուրախ լինի, ընդէր ի սկիզբանէ այն-
 պէս ոչ արար զմարդ, այնպէս զի կարող լինէր դարբն գործել, իսկ զբար չլինէր ինչ կարող
 առնել. քանզի այսպէս ըստ մտաց նորա գործեալք, եւ յամենայն պատժոց պատուհասից ապա-
 (ἀτακεί) մնայեալ. — 18. Եւ այս վասն բազում խնամցն, ասէ, եւ զի կամի ամենեւին
 ընդ մեր բարիս. — 19. Զօրէլ անէ. Եւքարիստոս. — Լրացուցանես — πέπρωται,
 համարել. — 20. Եւքարիստոս. նորա պայսցանէ ընդ միմեանս միմեան (δια-μυλλάσται), ժամն
 ինքնորդ գարձեալ հասեալ (χατα-λοβάνω) գաղարեցոյց զինդրելոյն: Ուստի հայերէնը շատ
 աղաւաղուած է մաս մը ընդօրինակողի եւ մաս մը թարգմանչի ձեռքէն. — 21—28. Եւքարի
 աստուածայինն Ա. յարուցեալ զայնսովի, որք շուրջն կային, ողջունեաց եւ արհ-
 նեաց եւ ընդ Ե. ի ի տուն առաքեալ:

ԺԴ. Յետ այսորիկ սակաւ աւուրս անցեալ, եւ շուրջ գեղաւթայքն համայն ընդ դրացիացն եւ եղբարցն յառաջ մատուցեալ աղաշէին գնալ ընդ իւրեանս ի գաւառն. զի ի պէսպէս ցաւոց տանջեալ լինէին, եւ երթեալ բժշկեաց զնոսա աղաւթիւք միայն եւ ձեռս զնեղով. եւ քանզի բազանեաց կարաւտ տեսանէր զտեղին, իրս աջողակ ի միեթա-
5 րութիւն հիւանդաց, եւ եկեալ ի քեաւղ ուրեմն որոյ անուն Աղաւաւ. եւ զետ մերձ նմա հեղոյր. զծռնկան խոնարհեցնցեալ Աստուծոյ եղ յերկիր ի վայր, եւ ահա որոտ հեղաւ յամպոց. եւ պատառէր երկիր եւ ի վեր տայր մաքուր աղբիւր քերթն ջրոյ. եւ յամենե-
ցունց աւրհներ Աստուած այնպէս լաւղ լեալ արգարոյ առն:

Եւ երանելին հրաման ետ գուր փորել շուրջն, որպէս զի անդ գեղուքն քերթն ջրոյն
10 լինիցի. լինել ի վերանորոգումն ցաւոց մարմնոյ, բժշկութիւն ցաւազներոց. եւ վերստին դարձաւ առ իւր ընդանիսն:

Ապա յայսմիկ որ փորձութեանց եւ պատրանաց է չար դեւն, ի կնոջ կերպարանս եղեալ մատչէր առ տուրքն, ախորժեղով աւրհնութեան հասանել ի նմանէ: Դսկ նա հա-
րեալ ի նմա զակն, եւ զնեղքս թաքուցեալ զայն ոչ անգիտանայր թէպէտ եւ զմերթ
15 ոչխարի սփածեալ էր, ի նոյնն զառնայր եւ քարիւ հարկանէր զաջոյ ոտիցն. եւ ցաւագին լինելով ապա մերձեմք ձեռամբ ի կոճ ոտին նորա զի էր ցաւազնեալ վերաւք: Եւ չարն դարձեալ յինքեան՝ քաղցրական եւ ջերմաբար ծիծաղէր. եւ փոխաբերի իսկոյն ի բարե-
կամութենէն յամբարտաւանութիւն, եւ ասէ. Մի համարիր զիս լինել ի նուաստագոյն
յայսմիկ զիւազ զոր դու գիտես բազում անգամ միայն բանիւ փախտաական առնել. այլ
20 ես ինքն հարկաւապետ եմ որոյ այժմ ի փորձ եկեալ տեսանես որպէս զժնդակ երկունս ած ի քեզ, որ զայլոց բազմաց զերկունս լուծեր: Այսպէս առ ի վնասել պիղծն ոչ երբեք յաւկտակարացն եւ ոչ զմի ոք զներ զովութիւն ինքեան: Այսպէս այսպէս ասէր ցե-
րանելին Աբերկիոս. եւ վազեաց յերիտասարդ օմն որք կային շուրջ զնովաւ՝ որ դառ-
նապէս ղկեալ ցնցէր, ողորմաբար ի միջի ամենեցուն ի վայր արկանէր:

ԺԵ. Իսկ մեծն Աբերկիոս իսկոյն ձեթ արկեալ գերիտասարդաւն. եւ աղաշեալ զաս-
տուած, լուծումն ետ նմա ի չարէն, եւ զպիղծն զայն դեւ ընդ ոտիւք արկանէր, գործ ցու-
ցանելով ինչ որ աշակերտն բարւոյն եւ բարեաց ընտրաւըն, եւ զինչ որ ի սկզբանէ չարն եւ
այլոց զչար գործել վարդապետն: Այլ նա ոչ մինչեւ ցաստ եկաց, եւ ոչ համբերեաց այս-
պիսի զյաղթման, այլ դարձեալ եւ այլս նախապատմէր՝ բերելով կարէր զառաջինն:

5 Եւ զի ակամայ թողոյր եւ եւանէր յերիտասարդէն, խտտութիւն որքան ունէր՝ եւ անա-
մաւթութիւն պիտառեալ ձայնիւ ասէր. Վաղժաղակի արերկիէ ակամայ յարդարեմ քեզ
զհռոմ տեսանել. եւ ոչ յուրով էանց ի միջի որպէս եւ բանս որ զինի ցուցանէր եղեւ:

ԺԶ. 4. Թ. Իդէ կարի յարմարագոյն. — 5. Թ. Ἀγρός, — 6. Թ. βροντή χαταρ-
ρόγνυται, որոտումն եղեւ. — 11. 2. ի Թոյոյ նորոգումն — εὐεῖς ἀνάτησιν, — 2. Բժշկու-
թեան: 13. Թ. ի տուն. — 14. բառական թարգմանութիւն. Թ. է. Ապա ընդ այս հայրն
փորձութեանց եւ պատրանաց՝ չար դեւն... — 16. Թ. իսկոյն յետ զառնայր, եւ հար-
կանէր զաջ ոտն զքարի. — Դոյնեւ յնիս. Թ. կրկին յերն փոխեալ. — Թ. այսպէս պիղծն
ի վնասելոյն, եւ ոչ երբեք յազուտ լինելոյ ինչ անէին զովութիւն զներ:

ԺԷ. 1. Թ. իսկոյն գութ արկեալ (ἐλεον λαβών, ողորմել, գթեալ. կարգացուած է
ἐλαϊον, ձեթ) յերիտասարդն. — 2. Թ. գործող յայտ արարեալ, ինքն ոչ բարւոյն աշա-
կերտն ինչ եւ բարի առնելն, եւ ոչ չարն ի սկզբանէ անտի եւ ուսուցանողն այլոց չար առ-
նել. — 5. Թ. Մինչ յառաջումն ոչ կարաց զգէմ ունել. — 6. Թ. իրիտ, որչափ կարէր,
եւ անամաւթ ձայնիւ վարեալ. — 73. որ ոչ յետ բազում ինչ ժամանակի պատահէր, որ-
պէս յայտ առնիցի ի յաջորդ բանից.

(Ընթանալիս.)